

3 koraka do buđenja

„Istinu ne možemo proučavati,
nju trebamo spoznati“

OSHO

HARŠA - BREGANA
2019.

SADRŽAJ

Predgovor	11
1. Sloboda svijesti	13
2. Jednostavnost uma	41
3. Odgovor se krije u vašoj unutarljivoj percepciji	71
4. Prazan um	111
O Autoru	135
Oshov međunarodni centar	137

PREDGOVOR

BUĐENJE OZNAČAVA ZAVRŠETAK SNA – ono što smo do sada poznavali nestaje. Teško je objasniti značenje buđenja, jer vaš jezik je jezik sna. Trenutno, sve što vam mogu reći ili što možete shvatiti jest jezik sna. Ako vam kažem da ćete ostvariti sreću, tada ćete zamišljati sreću iz vašeg sna. Ako vam kažem da ćete biti nesretni, tada ćete zamišljati nesreću koju ste upoznali u svom snu.

Ako razmišljate, tada nećete doživjeti spoznaju. Zato su sve buddhe konstantno u tišini. Kada su ih pitali što se događa nakon buđenja, tišina je bila njihov odgovor. Jednostavno su odgovorili, „Probudite se i progledajte,“ jer to nadilazi jezik kojeg poznajemo, to nadilazi vaše razumijevanje. Ondje se ne nalazi ni vaša sreća ni vaša nesreća. Ondje se ne nalazi ni vaš mir niti vaš nemir. Ondje se ne nalazi ni vaše zado-

Ja sam također izvan vas. Ono što ja kažem će također biti izvan vas; nemojte to smatrati znanjem. To nije znanje; to za vas ne može biti znanje. Ono što vam drugi daju ne može biti vaše znanje, to može samo prekriti vaše neznanje. Vaše neznanje će tada ostati skriveno, a vi ćete početi osjećati kao da znate nešto vrlo vrijedno.

Kada čujete nešto o istini, vi osjećate da ste spoznali istinu. Nakon što pročitate nešto o istini, vi mislite da ste ju spoznali, stoga postajete hendikepirani i nesposobni spoznati istinu.

Prvo, dozvolite mi da vam kažem da ono što dolazi izvana nije vaša spoznaja. Naravno, netko me tada može upitati zašto onda ja držim ovaj govor. Zašto uopće govorim? Ja sam izvana, a držim vam predavanje. Jedino što želim reći jest da ono što dolazi izvana nikada ne smije ući u vašu unutrašnjost; to nije vaša spoznaja. Nije bitno da li to dolazi od mene ili od nekoga drugoga.

Spoznaja je pravo svakog ljudskog bića. Kako biste upoznali sebe, svoju vlastitu prirodu, ne morate tražiti izvan sebe. Ako želimo upoznati što se krije unutar nas, moramo zaboraviti ono što smo naučili izvana.

Oni koji žele spoznati istinu moraju odbaciti sve svete tekstove. Onaj koji se grčevito drži za svete tekstove ne može spoznati istinu. Svi se mi držimo tih tekstova; svi problemi u svijetu su nastali zbog poistovjećivanja sa tim tekstovima. Tko su ti hinduisti, muslimani, džainisti, kršćani, budisti? Što ih tjera da se bore jedan protiv drugoga? Što odvaja jednoga od drugoga?

Sveti tekstovi ih razdvajaju. Sveti tekstovi ih tjeraju na međusobno sukobljavanje. Čitavo čovječanstvo je podije-

Na jednoj razini on i dalje vjeruje da je ona njegova žena – druge žene su ga posjećivale, a on nije odbio nijednu.

Dok god ste vezani za misli, nemojte misliti da možete odbaciti išta. Prava vezanost i teret nalaze se na razini misli. Sve drugo je izvana, ono nema nikakav utjecaj na vas. Samo mi-sao ima utjecaj na vas. To je krug misli, veliki teret misli pomoću kojih osjećate da znate nešto. Bitno je zapitati se, „Da li je išta od toga moje?“

Jednom je živio veoma poznati redovnik. Mladi tragač došao je posjetiti njegovu zajednicu. Nekoliko dana mladić je slušao starog redovnika – a stari redovnik nije govorio mnogo. Mladi tragač se umorio od slušanja istih stvari, pomislio je, „Bolje da napustim ovu zajednicu, čini se da ovdje ne mogu naučiti ništa novo.“

Baš tada je novi redovnik ušao u zajednicu. Te noći novi redovnik je održao odlično predavanje, koje je bilo veoma ozbiljno, suptilno i duboko.

Mladi tragač je slušao tog redovnika, gosta, i rekao je samome sebi, „Tako izgleda pravi majstor; on posjeduje veliko znanje, on je ozbiljan i dubok. Stari redovnik u čijoj zajednici se nalazim zna samo neke stvari, ali ništa više.“ Također je pomislio kako je stari redovnik tužan kada je slušao novog redovnika koji govori bolje od njega. Zasigurno se stari redovnik osjećao uvrijeđeno. „Stari redovnik ne zna ništa značajno; on je potratio svoj život.“

Nakon što je završio svoj govor, redovnik je pogledao uokolo sa velikim ponosom. Također je pogledao starog redovnika.

Stari redovnik je rekao, „Protekla dva sata sam slušao veoma pažljivo, ali primijetio sam da ti uopće nisi ništa rekao.“

Redovnik mu odgovori, „Jesi li ti poludio? Pričao sam neprestano puna dva sata, svi drugi su bili tiho – a ti kažeš da si slušao dva sata i da nisi ništa čuo?“

Stari redovnik mu kaže, „Slušao sam te veoma pažljivo, ali nisi ništa rekao. Što god si rekao, dobio si od drugih. Nisi prezentirao ništa iz vlastitog iskustva. Zato kažem da nisi ništa rekao. Drugi su govorili kroz tebe, ali ti nisi ništa rekao.“

Za slobodu misli, za oslobođenje od misli, za buđenje inteligencije, potrebna je svjesnost: „Nijedna misao nije moja. Nijedna misao nije moja.“ Kada nazovete tuđu misao „svojom“, to je laž. Nijedna misao nije „vaša.“ Prestanite se poistovjećivati sa mislima.

Mi se poistovjećujemo sa svakom mišlju. Mi govorimo, „Džainistička religija je moja; hinduistička religija je moja; Rama je moj; Krišna je moj; Krist je moj.“ Počinjemo se identificirati sa mislima.

To je vrlo čudno, pošto nijedna misao nije vaša. Nijedna religija nije vaša. Pomoću inteligencije osvijestite u sebi misao da „nijedna misao nije moja.“ Pregledajte svoje misli i vidjet ćete da sve one dolaze odnekuda. Kao što ptice silaze na drveće navečer kako bi se ugnijezdile, misli se na isti način dolaze ugnijezditi u um. Vi ste poput gostinjske kuće u koju ljudi neprestano dolaze i iz koje ljudi neprestano odlaze.

Ispravljati religiozan tekst? Promijeniti svetu izjavu! On je pitao, „Koja je budala išla mijenjati sveti Kuran?“

Rabiya je odgovorila, „Ja sam to morala učiniti.“

„Zašto? Zašto si to učinila? Oskvrnula si sveti tekst.“

Rabiya je odgovorila, „Imala sam veliki problem. U ovom tekstu piše, ‘Mrzi vraga.’ Tražila sam posvuda u sebi, ali nisam pronašla mržnju. Da je vrag stao pred mene, kako bi ga mogla mrziti? Za mržnju je potrebna unutarnja mržnja. Otkuda će ona doći? Ako staviš svoju kantu u bunar u kojem nema vode, otkuda ćeš dobiti vodu? Ona mora biti prisutna. Više u sebi ne posjedujem mržnju, u meni je samo ljubav. Da li je to Bog ili vrag; da oboje stanu preda mnom, ja bih bila bespomoćna. Ja bih ih oboje jednako voljela. Ja ne mogu mrziti. Ne posjedujem mržnju unutar sebe. Dugo sam tražila; nisam uspjela pronaći mržnju nigdje.“

Ako tražite unutar vaše ljubavi, pronaći ćete mržnju. Ona se krije iza ljubavi; ona je poput sjene ljubavi. Prema vašim prijateljima također gajite mržnju u svom umu. Prema osobi koju poštujete također gajite osjećaje nepoštivanja u svom umu. Čovjeka kojeg hvalite, također i kritizirate. Ako su te suprotnosti uvijek prisutne, kako vaš um može biti jednostavan? Takav um ne može spoznati istinu.

Potrebna je jednostavnost. Jednostavnost je vrlo bitan uvjet za ostvarenje božanstvenosti. Potrebno je razumjeti naše umove, koji su kompleksni. Potrebno je razumjeti suprotne dijelove naših umova, njihovu kompleksnost, zašto su oni postali fragmentirani i zašto su podijeljeno na mnoge dijelove. Ako ne postanemo nerazdvojivi, neće nam pomoći

naše molitve, meditacije, naša yoga ili naše obožavanje; sve će biti uzalud. Možemo otići u bilo koji hram, možemo otići u bilo koju sinagogu i klanjati se bilo kojem bogu; to će biti uzalud. Ako ne postanemo nerazdvojni, sve će biti uzalud. Kada se klanjamo nekom kipu u hramu, iza našeg povjerenja nalazi se i nepovjerenje; iza našeg poštovanja nalazi se i nepoštovanje; iza naše vjere nalazi se i sumnja.

Često sam posjećivao svoje selo. Moj stari učitelj je živio ondje; često sam ga posjećivao. Posljednji put sam proveo tjedan dana u selu i svakoga dana bih otišao do njegove kuće. Otišao bih tamo rano ujutro. Jednog dana mi je poslao poruku da ne dolazim. Pitao sam njegovog sina zašto mi je poslao poruku. Sin je rekao, „Moj otac me zamolio da ti dam ovo pismo.“

U pismu je napisao, „Osjećam se vrlo sretno kada me dođeš posjetiti. Moja radost ne poznaje granice kada dođeš u moju kuću. Ali ne želim da više dolaziš jer jučer kada sam krenuo obožavati, palo mi je na pamet nešto što si rekao. Počeo sam se pitati da li je ovo što radim budalasto. Nije li ova molitva djetinjasta? Kameni kip koji se nalazi ispred mene je zapravo samo kameni kip. Ja se molim već 30 ili 40 godina, a tek sada sam počeo sumnjati. Počeo sam se bojati. Stoga te molim, nemoj više dolaziti kod mene.“

Napisao sam mu pismo i rekao da bez obzira došao ja ili ne, dogodilo se ono što se moralo dogoditi. Htio sam mu reći da ja nisam posijao sumnju u njegov um. On je proveo gotovo 40 godina obožavajući kipove, ali sumnja je oduvijek ležala skrivena u njemu.

žlijezde otpuštaju otrov, a pod utjecajem tog otrova vi se nalazite u stanju intoksikacije. Vi ste nesvjesni na razini tijela i na razini uma.

Buddha je imao učenika. On je tek iniciran na put tragača kojeg Buddha naziva sannyas. On je pitao Buddhu, „Gdje ću tražiti milostinju danas?“

Buddha mu odgovori, „Možeš otići mojoj učenici.“

On je otišao ondje. Kada je sjeo kako bi dobio obrok, iznenadio se da je jelo koje je dobio bilo ono o kojem je razmišljao na putu k njezinoj kući. Oduvijek je volio to jelo, a tijekom svoje šetnje se pitao tko bi mu mogao napraviti to jelo koje je volio. On je nekoć bio princ, stoga je navikao jesti ono što voli. I dalje je bio iznenađen hranom koja mu je bila ponuđena. Mislio je da je to jedna od onih sretnih slučajnosti.

Dok je jeo, pomislio je, „Nakon obroka sam običavao odmoriti. Ali danas sam prosjak i moram otići nakon ručka. Morat ću hodati 5 kilometara po ovoj vrućini.“

Kada je pojeo, domaćica mu je rekla, „Brate, bila bih počašćena kada bi se odmorio u mojoj kući nakon svog obroka.“

Redovnik je bio vrlo iznenađen i pomislio je, „Da li ona čita moje misli?“ Ponovno je pomislio, „Kakva slučajnost.“

Položila mu je madrac i on je legnuo. Dok je ležao, pomislio je, „Danas ne posjedujem ni vlastiti krevet ni vlastiti smještaj. Nemam ništa.“

Domaćica, koja je izlazila, iznenada se zaustavila i došla do njega. Rekla je, „Brate, ovaj krevet nije ni tvoj ni moj, ovaj dom također ne pripada jednoj osobi. Molim te, ne brini.“

Sada mu je već bilo teško povjerovati da je sve ovo slučajnost. Ustao se i pitao domaćicu, „Iznenadila si me; osjećaš li ti moje misli?“

Domaćica se počela smijati. Rekla je, „Um se smiri nakon eksperimenata sa meditacijom. Tada ćeš osjetiti tuđe misli.“

Odmah se ustao. Bilo ga je sram i počeo je drhtiti. Domaćica je rekla, „Zašto ti je neugodno? Zašto drhtiš? Molim te, lezi i odmori se.“

Redovnik je rekao, „Molim te, dopusti mi da odem.“ Spustio je pogled i pobjegao poput lopova.

Domaćica ga je pitala, „Što nije u redu? Što ti smeta?“

On joj nije ni uzvratio pogled. Otišao je Buddhi i rekao, „Ne mogu se više vratiti tamo.“

Buddha ga je pitao, „Što se dogodilo? Hrana ti nije bila dobra? Ona ti nije iskazala poštovanje? Da li je učinila nešto pogrešno?“

Odgovorio je, „Hrana je bila odlična. Primio sam veliko poštovanje. Ali ja se tamo više neću vraćati. Molim te, nemoj me tjerati da se ondje vratim.“

Buddha ga je pitao, „Zašto ti je neugodno? Što te smeta?“

Odgovorio je, „Ta domaćica može čitati tuđe misli. Dok sam jeo, u meni su nastale senzualne misli prilikom pogleda na tu prekrasnu ženu. Ona je zasigurno osjetila te misli. Kako se mogu vratiti ondje? Spustio sam pogled i pobjegao. Ona mi se obraćala sa poštovanjem. Potresen sam do temelja. Ona je definitivno osjetila što je nastalo u mom umu. Ali ona me i dalje nazivala gospodinom i iskazala mi poštovanje. Molim te oprosti mi; ja se više neću vraćati ondje.“

Buddha mu odgovori, „Namjerno sam te poslao k njoj. To je dio tvoje meditacije. Moraš ići ondje. Odlazit ćeš tamo svakoga dana. Odlazit ćeš dok mi ne kažeš da te odlazak ondje više ne uznemiruje. To je dio tvoje meditacije.“

Pitao je, „Kako da odem tamo? Kako da odem tamo i sačuvam dostojanstvo? Ako slične misli nastanu u meni nadolazećih dana, što da radim?“

Buddha mu odgovori, „Učini jedan eksperiment. Ne treba ti ništa drugo. Promatraj svaku misao koja nastaje u tebi, otiđi tamo i promatraj misli. Ako se pojave senzualne misli, promatraj i njih. Ako se pojave osjećaji, ako se pojavi senzualnost, ljutnja, nastavi promatrati, nemoj činiti ništa drugo. Ostani svjestan. Baš kao kada se upali svijeća u mračnoj kući i sve ostalo postane vidljivo, održi svoju svijest budnom tako da možeš promatrati što god se događa u tebi. Sve promatraj sa potpunom jasnoćom. Otiđi ondje i drži se eksperimenta.“

Redovnik je otišao tamo. Morao je otići. Bojao se; tko je znao što će se dogoditi? Ali on se vratio neustrašiv, on se vratio plešući. Otišao je ondje u strahu, a vratio se plešući. Otišao je ondje spuštenog pogleda, a vratio se sa očima koje gledaju prema nebu. Kada se vratio, gotovo je letio. Pao je pred Buddhina stopala i rekao, „Hvala ti. Kada sam se osvijestio, pronašao sam tišinu. Kada sam se popeo stepenicama njene kuće, mogao sam osjetiti vlastiti dah. Mogao sam osjetiti otkucaj vlastitog srca. U meni je vladala tišina. Kada bi nastala određena misao, mogao sam ju promatrati. Popeo sam se stepenicama njene kuće u potpunom miru. Dok sam se penjao stepenicama, znao sam da postavljam pravu nogu na svaku stepenicu. Kada sam ušao u kuću i sjeo ručati, po

Sveci posjeduju suptilnije zidove, zidove svog ega. Zidove od kamena možete srušiti za pola sata, ali za uništavanje zida ega bit će vam potrebni mnogi životi. Oni vas zaposjednu na veoma suptilan način.

Ego se ne može uništiti na izravan način. Čovjek koji pokušava uništiti ego na izravan način čini pogrešku. Ego će postati suptilan, on će se preseliti u nesvjesno i sakriti se unutra. On više neće djelovati na površini, on će se ukorijeniti iznutra. On će zaposjednuti čitavu čovjekovu dušu.

Dopustite mi da vam ispričam kratku priču. Tada ćete razumjeti koga smatram čovjekom bez ega. Objasniti ću vam kako nastaje stanje bez ega, i tada ćete razumjeti prazninu. Dogodilo se...

Mladi sannyasin je neko vrijeme boravio izvan sela. On je bio vrlo naočit mladić. Mnogo ljudi ga je voljelo i poštivalo. Njegove misli su bile vrlo utjecajne. Njegove vizije su bile revolucionarne, a njegov život je zračio snagom. Jednog dana, sve se iznenada promijenilo. Isti ljudi u selu koji su ga poštivali zapalili su njegovu kolibu; isti ljudi koji su se klanjali pred njegovim stopalima sada su bacali kamenje na njega; a oni koji su ga poštivali počeli su ga vrijeđati.

To se događa često. Ljudi koji vas poštuju, jednog dana će se osvetiti i početi vas vrijeđati. Trebali biste se bojati ljudi koji vas poštuju jer će vam se oni osvetiti jednog dana. Njihov ego pati jer vas poštuju. Oni vam svojim poštivanjem odaju da ste vi na višem položaju. To ih boli na dubljoj razini, a jednog dana će se osvetiti. Potreban im je samo razlog. Bojite se čovjeka koji vas poštuje jer u njemu čuči potencijal da

vas uvrijedi u bilo kojem trenutku. On vam se može početi rugati bilo kojeg dana. On se može osvetiti bilo kojeg dana.

Jednom je jedan čovjek došao i dotaknuo moja stopala. Rekao sam mu, „Nemoj dirati moja stopala; to je opasno.“

Pitao je, „U čemu je problem?“

Opasnost leži u tome što se on može osvetiti svakoga dana. Danas se on klanja mojim stopalima, a sutra, ako mu se pruži prilika, će uzeti štap i pokušati me ubiti.

Seljaci su poštivali tog mladića. Jednog jutra su ga počeli vrijeđati. Jedna djevojka je u selu rodila dijete, a kada su je pitali tko je otac, rekla je da je sannyasin otac. Stoga su ga odmah počeli vrijeđati. To je bilo prirodno. Ono što su ljudi radili je normalno. Uzeli su dijete i doveli ga sannyasinu. Mladi sannyasin je pitao, „U čemu je problem?“

Rekli su, „Ti nas pitaš u čemu je problem? Pogledaj lice ovog djeteta, a zatim nam reci u čemu je problem. Ti dobro znaš. Ovo dijete je tvoje.“

Sannyasin je odgovorio, „Ovo dijete je moje?“

Dijete je počelo plakati, a mladi sannyasin ga je počeo tješiti i smiriti kako bi ono prestalo plakati. Ljudi iz sela su otišli i ostavili su dijete s njim.

Sannyasin je uzeo dijete sa sobom i otišao je u selo pro-siti hranu, kao što je činio svakoga dana – ali tko će mu sada dati hranu? Isti ljudi koji su vam davali milijune dok su vas poštivali, sada će vas vrijeđati i neće vam dati ni djelić kruha. Tko će mu sada dati kruh svagdašnji? Gdje god je otišao, pronašao bi zatvorena vrata. Na koja god